

P r i v a c y
P o l i c y
O n l i n e
S e r v i c e s

SZERZŐ: DEÁK ANDRÁS – ADATVÉDELMI TANÁCSADÓ – PPOS

A PPOS ÖSSZEFOGLALÓJA A COOKIE-K HASZNÁLATÁNAK ÚJ SZABÁLYAIRÓL

Alapvető változást hozhat az internet felhasználóinak és a weboldalakat üzemeltető szolgáltatók életében a 29-es Adatvédelmi Munkacsoport június 22-én elfogadott véleménye a viselkedésalapú online reklámozásról, mely a 2002/58/EK irányelv 2009. novemberi módosításának alapján felhasználói hozzájáruláshoz köti a cookie-k (más néven sütik) telepítésének lehetőségét a honlapok látogatóinak számítógépeire.

A 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport

Az Európai Parlament és Tanács a személyes adatok feldolgozásáról szóló 95/46/EK irányelvének 29. cikkével létrehozta a tanácsadói státusban működő, függetlenül eljáró „munkacsoportot”, mely a tagállamok adatvédelmet felügyelő hatóságainak képviselőjéből, valamint az Európai Bizottság egy delegáltjából áll. A munkacsoport véleményt alkot, tanácsokat ad és ajánlásokat tesz a személyes adatok kezelését, feldolgozását érintő közösségi és tagállami szabályozások, kialakított eljárások, illetve követett gyakorlatok tekintetében.

A cookie, mint személyes adat

A fenti irányelv 2. cikkének a) pontja alapján – összhangban a személyes adatok védelméről és közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. tv. (a továbbiakban Avtv.) 2. § 1. pontjával – személyes adat a közvetve vagy közvetlenül azonosítható természetes személyre vonatkozó bármely információ. Az internethasználat során az egyes meglátogatott weboldalak rögzítik a felhasználó IP címét, esetleg cookie-t (a webszerver által küldött, változó tartalmú információ csomag, mely a felhasználó számítógépén tárolásra kerül, és lehetőséget biztosít egyes adatainak lekérdezésére, a felhasználó internethasználatának nyomon követésére) telepítenek számítógépére. A cookie-k adatokat tartalmazhatnak a felhasználó operációs rendszeréről, böngészőjéről, sőt dinamikus, változó IP cím alkalmazása esetén is az alkalmazott egyedi azonosító segítségével böngészése során követhető az érintett. A fentiek alapján **az internetes cookie** – összhangban a munkacsoport 2008. április 4-én elfogadott, a keresőmotorokkal kapcsolatos adatvédelmi kérdésekről szóló, 1/2008 számú véleményével – **személyes adatnak tekintendő, mivel a felhasználó pontosabb azonosítására ad lehetőséget**, mint az IP cím.

A munkacsoport 2/2010 számú véleménye

A munkacsoport 2010. június 22-én fogadta el a viselkedésalapú online reklámokról szóló véleményét, melynek középpontjában a felhasználók interneten történő nyomon követésének kérdései állnak. Az online hirdetési piac fontos részét képezi a felhasználók nyomon követésével megvalósuló viselkedés alapú reklámok közvetítése, melynek keretében a szolgáltatók széleskörű információkra tehetnek szert az érintettekről. A felhasználók szokásainak, érdeklődésének tanulmányozásával létrehozott profilk elemzésével, felhasználásával célzott, személyre szóló reklámokat lehet részükre küldeni. Az érintettek nyomon követésének gyakran alkalmazott eszköze cookie-k telepítése a felhasználók számítógépére.

Az elektronikus hírközlő hálózatoknak a felhasználó számítógépében történő adattárolása és az ott tárolt adatokhoz való hozzáférése (mint amilyen eljárás a

Privacy Policy Online Services

2120 Dunakeszi, Szabadka u. 26.

Telefon: 06.20.444.3999

Honlap: <http://www.ppos.hu>

cookie esetében is történik) a módosított 2002/58/EK számú az Elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv (a továbbiakban irányelv) 5. cikkének (3) bekezdése alapján – összhangban a 95/46/EK irányelvvvel – **csak akkor lesz megengedett, ha a felhasználó teljes körű tájékoztatás alapján ehhez egyértelmű, előzetes hozzájárulását adta.** A teljes körű tájékoztatás alatt az adatkezelés célja, a kezelt adatok köre, az adatkezelő, illetve az adatokat esetleg megismerő harmadik fél megnevezése értendő. A tagállamok vállalták a fenti szabályozás nemzeti jogba történő átültetését 2011. május 25-ig. A munkacsoport 1/2008 számú véleményében rámutatott arra, hogy a fenti rendelkezés nem kizárólag az elektronikus hírközlési szolgáltatók tekintetében alkalmazandó, hanem minden olyan szolgáltatás esetében, ahol az érintett technika alkalmazásra kerül.

A viselkedés alapú reklám megvalósításának szereplői a reklám hálózati szolgáltatói, a részükre megjelenési felületet biztosító honlapok tulajdonosai (laptulajdonosok), valamint a reklám megrendelői, mint harmadik személyek. A telepítésre kerülő cookie-k különböző tartalommal és élettartammal rendelkezhetnek, a megrendelő kívánsága és az elérendő cél figyelembe vételével. A tipikus gyakorlat szerint a laptulajdonos által a honlapjára látogatók számítógépére telepített cookie-k tartalmának megfelelően a felhasználó böngészője küldi el a személyes adatokat a reklám szolgáltatójának. Azonban még ha technikailag a látogató böngészője is a továbbító, nem a felhasználó az a személy, aki elindítja a küldést, így a cookie-t telepítő laptulajdonos felelőssége kiterjed az adatkezelésre, annak első szakaszában. A fentiek alapján a laptulajdonosok a munkacsoport 1/2010 számú véleményében megfogalmazott együttes, közös adatkezelőnek számítanak a hirdetési szolgáltatóval. Felelőségük mértékét esetenként kell vizsgálni, azonban mindkettőnek eleget kell tennie adatkezelői kötelezettségeinek és az érintettek jogainak biztosításának, különös tekintettel a tájékoztatásra.

A munkacsoport nézete alapján a 2/2010 számú véleményében közölt, az alábbiakban ismertetett jogi állásfoglalása a 2002/58/EK irányelv 5. cikke (3) bekezdésének mind korábbi, mind jelenleg hatályos változatának tekintetében releváns és érvényes.

A munkacsoport véleménye alapján az irányelv 5. cikkének (3) bekezdéséből következik, hogy **a cookie-k elhelyezésének két konjunktív feltétele a részletes tájékoztatás a cookie-k igénybe vételéről, és az érintett előzetes hozzájárulása.** Fontos kiemelni, hogy a hozzájárulás – mely visszavonható kell, hogy legyen – szabad kifejezése az érintett kívánságának, mely megfelelő tájékoztatáson alapul.

A felhasználók böngészőinek cookie-k fogadását engedélyező beállítása nem tekinthető a fenti követelményeknek megfelelő hozzájárulásnak. Mivel a felhasználók beállításokkal kapcsolatos alapvető ismeretei hiányosak lehetnek, valamint a böngészők sok esetben alapbeállításban engedélyezik a cookie-k alkalmazását, az opt-out (kizárólag a letiltást biztosító) szabályozás nem kielégítő. A munkacsoport felhívja a figyelmet arra, hogy a böngészők cookie-t engedélyező beállításait meg kell, hogy előzze a szoftverfejlesztők, a reklámhálózati szolgáltatók és a laptulajdonosok együttműködéséből születő világos, átfogó és teljes körű tájékoztatás. E tájékoztatás hatékony megvalósítása lehet a böngészők első telepítése vagy frissítése során kötelezően lefuttatandó adatvédelmi beállító panel használata. Összefoglalva, a munkacsoport álláspontja szerint a cookie-k kezelésével kapcsolatos opt-out mechanizmusok az átlag felhasználók számára nem biztosítanak hatékony eszközöket a viselkedés alapú hirdetések fogadására, elutasítására. Az opt-out mechanizmus működésének eredményeként keletkező hozzájárulás hallgatólagos vagy feltételezésen alapuló, nélkülözi az érintett aktív részvételét, így nem lesz jogszerű.

A munkacsoport álláspontja szerint az érintett előzetes hozzájárulásán alapuló opt-in eljárások jobban megfelelnek az irányelv 5. cikke (3) bekezdésében előírt tájékozott beleegyezés kívánalmának, így a cookie-k telepítését megelőzően szükséges a

Privacy Policy Online Services

2120 Dunakeszi, Szabadka u. 26.

Telefon: 06.20.444.3999

Honlap: <http://www.ppos.hu>

tájékozott, egyértelmű hozzájárulás. A munkacsoport 1/99 sz. véleményében javasolta, hogy **a felhasználót tájékoztatni kell, hogy a cookie milyen célból, milyen adatokat kezel, illetve mennyi az érvényességi ideje, majd a fenti tájékoztatás alapján fel kell ajánlani a visszautasítás lehetőségét.**

A munkacsoport tisztában van azzal, hogy a hozzájárulás beszerzése – különösen minden egyes cookie-t tartalmazó honlap látogatása alkalmával – problémát jelentene mind a laptulajdonosoknak, mind a reklámhálózati szolgáltatóknak. A fenti probléma megoldását jelentheti, ha a felhasználó hozzájárulása nem kizárólag az adott cookie egyszeri küldésére, hanem a már megismert adatkezelő tekintetében a későbbi adatgyűjtésekre is vonatkozik. A munkacsoport álláspontja szerint azonban bizonyos biztosítékok beépítése szükséges, így **a hozzájárulás érvényességének időben korlátozottnak kell lennie, és az érvényességi időn belül a reklám hálózati szolgáltatónak kell gondoskodnia annak meghosszabbításáról, valamint a hozzájárulásnak bármikor szabadon visszavonhatóknak kell lennie.**

A munkacsoport véleményében hangsúlyozza a tájékozott beleegyezés megszerzésének problémáját gyermekek esetében. A vélemény alapján bizonyos esetekben **a gyermek beleegyezését a szülő vagy törvényes képviselő kell, hogy biztosítsa, melynek érdekében a reklám hálózat szolgáltatónak még az adatok gyűjtését megelőzően tájékoztatnia kell a szülőket az érintett adatok köréről és azok felhasználásáról.** A gyermekek sebezhetősége, befolyásolhatósága miatt a munkacsoport véleménye szerint megoldást jelenthetne, ha a reklám hálózati szolgáltatók a gyermekek érdeklődési körébe tartozó hirdetéseket nem továbbítanának.

A viselkedés alapú reklámokhoz – tehát az azok kiszolgálását végző cookie-k telepítéséhez – történő hozzájárulás kulcsfontosságú eleme a tájékoztatás. Mivel a felhasználók nagy része nem ismeri a fenti reklámokat kiszolgáló technológiát, fontos, hogy könnyen hozzáférhető és közérthető legyen a tájékoztatás. Nem elegendő az a közlés, mely szerint az adatokat más hirdető és egyéb harmadik fél is használhatja, az információknak pontosnak kell lennie. **Nem megfelelő továbbá a tájékoztatás általános feltételekben vagy adatkezelési tájékoztatóban, adatvédelmi nyilatkozatban történő elhelyezése, a munkacsoport álláspontja szerint azokat közvetlenül (nem egy link mögé bújtatva) a képernyőn kell nyilvánosságra hozni.**

Fontos kérdésként merül fel, hogy a laptulajdonost vagy a reklám szolgáltatót terheli-e a tájékoztatás megadásának kötelezettsége. A munkacsoport véleménye alapján – összhangban az irányelv 5. cikke (3) bekezdésével – a tájékoztatási kötelezettség azt a felet terheli, aki a cookie-t küldi, és az arra érkező választ olvassa. Ez a fél az esetek túlnyomó többségében a reklám szolgáltató. Amennyiben a laptulajdonos és a reklám hálózati szolgáltatója a munkacsoport 1/2010 véleményében leírt közös adatkezelőnek minősülnek, **a laptulajdonost a böngésző általi adatküldés, a hirdetési szolgáltatót pedig a küldött adatok felhasználásának célja tekintetében terheli a tájékoztatási kötelezettség.** A munkacsoport ugyanakkor nem kívánja, hogy kétszer történjen meg a tájékoztatás, azonban úgy véli, e területen szükség van a laptulajdonosok és a reklám szolgáltatók közötti együttműködésre. Az együttműködés során figyelembe kell venni, hogy a felhasználó számára a hirdetési szolgáltató elvben láthatatlan, míg a laptulajdonos – akinek a honlapján az érintett tartózkodik – a tájékoztatási kötelezettséget hatékonyan teljesítheti.

A munkacsoport véleményében megfogalmazott álláspontja szerint komoly kockázatot jelent az érintettek különleges adatainak (faji, etnikai hovatartozásra, politikai véleményre, vallási, világnézeti meggyőződésre, egészségi állapotra, szexuális életre vonatkozó adatok) viselkedés alapú reklám céljára történő felhasználása. A 95/46/EK

Privacy Policy Online Services

2120 Dunakeszi, Szabadka u. 26.

Telefon: 06.20.444.3999

Honlap: <http://www.ppos.hu>

irányelv 8. cikke az érintett kifejezett hozzájárulásához (a magyar adatvédelmi törvény pedig írásbeli hozzájáruláshoz) köti a fenti különleges adatok kezelését.

A munkacsoport számára világos, hogy a viselkedés alapú reklám során gyűjtött adatok és a belőlük felépített profilok reklámon kívül egyéb célra is felhasználhatók, azonban elegendő garanciát jelenthet a 95/46/EK irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) pontjában rögzített célhoz kötöttség elve, mely tiltja a másodlagos felhasználást.

A fenti irányelv 6. cikke (1) bekezdésének e) pontja alapján személyes adatok gyűjtése, tárolása kezelése az adatkezelés céljának megvalósulásához szükséges ideig történhet. Ezen előírás alapján a szolgáltatóknak meg kell határozni egy időtartamot, határidőt az adatok kezelésére. A munkacsoport felhívása alapján az adatkezelőknek tudniuk kell igazolni a meghatározott adatkezelési határidő szükségességét.

Összefoglalás

A viselkedés alapú reklámok elősegítésére alkalmazott cookie-k használata során elsősorban a 2002/58/EK irányelv 5. cikke (3) bekezdésének hozzájárulást megkövetelő előírását, a 95/46/EK irányelvet, valamint a munkacsoport 2/2010 számú véleményét kell alkalmazni.

A viselkedésalapú reklám közvetítésében közreműködő hálózati szolgáltató, valamint laptulajdonos közös adatkezelőnek tekintendő.

A 2002/58/EK irányelv 5. cikkének (3) bekezdése által előírt tájékozott beleegyezés nem valósítható meg a böngésző programok cookie-k fogadását engedélyező beállításával, mivel a megfelelő tájékoztatáshoz szükséges az adatkezelő kilétének, az adatkezelés céljának, időtartamának, valamint a kezelt adatok körének ismertetése. Az opt-out (az érintett beleegyezését nélkülöző, mindössze a visszautasítást utólag lehetővé tevő) eljárások nem felelnek meg a tájékozott döntés kritériumának, hiszen a felhasználók többsége nem ismeri fel a viselkedés alapú reklám működéséhez szükséges cookie-k adatkezelésének jelentőségét, ezért szükséges az érintett opt-in jellegű, a cookie-k küldését megelőző aktusa.

A munkacsoport véleménye alapján a reklám szolgáltatóknak nem kellene minden egyes alkalommal beszerezni az érintett hozzájárulását, azonban az eredeti hozzájárulást időben korlátoznia szükséges, lehetőséget kell biztosítani a bármikor egyszerű visszavonásra, valamint szükséges egy ikon, szimbólum létrehozása, mely minden olyan honlapon jól láthatóan elhelyezésre kerül, ahol cookie-k telepítése, és így a felhasználók nyomon követése történik. Ez az ikon nemcsak a cookie-k telepítésére és a nyomon követésre figyelmeztetne, hanem visszajelzést is adna az érintettnek beleegyezése érvényességéről.

Az adatkezelőknek biztosítaniuk kell az érintettek hozzáférési, helyesbítési, törlési jogainak érvényesítését, melyhez már rendelkezésre állnak azok a cookie azonosítószámán alapuló technikai megoldások, melyek segítségével lehetővé válik azok személyenkénti módosítása, törlése. A munkacsoport üdvözli a fenti megoldásokat, hiszen azok segítségével az érintettek könnyebben és hatékonyabban élhetnek jogaikkal.

A reklám hálózati szolgáltatóknak biztosítaniuk kell, hogy az összegyűjtött adatok az adatkezelés céljának megvalósulásához szükséges idő után automatikusan törlésre kerüljenek.

A megfelelő tájékoztatás előfeltétele, hogy a viselkedés alapú reklámmal kapcsolatos információk nem a honlap általános feltételek vagy adatvédelemmel foglalkozó részében kerülnek elhelyezésre. A munkacsoport véleménye szerint e tájékoztatást mindenki számára könnyen hozzáférhetően, a honlap jól látható területén kell elhelyezni. A reklám hálózati szolgáltatóknak és a laptulajdonosoknak biztosítani kell az érintettek tájékoztatását a cookie-k telepítéséért és az adatok gyűjtéséért felelős kilétéről, valamint

Privacy Policy Online Services

2120 Dunakeszi, Szabadka u. 26.

Telefon: 06.20.444.3999

Honlap: <http://www.ppos.hu>

arról, hogy milyen információk kerülnek rögzítésre, és hogy az adatok gyűjtésének célja egy felhasználói profil létrehozása. A tájékoztatásnak ki kell térnie arra a tényre, hogy a profilokat célzott reklámüzenetek továbbítására fogják használni, és arra, hogy a cookie alkalmas a felhasználó több weboldalon keresztüli követésére.

További részletek

Az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv módosítása a <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:337:0011:01:HU:HTML> címen érhető el.

A 29-es munkacsoport ajánlása a következő címen olvasható: http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2010/wp171_en.pdf

Fontosnak tartjuk hangsúlyozni, hogy sem a hírközlési adatvédelmi irányelv, sem pedig a 29-es munkacsoport véleménye nem kötelező az adatkezelők részére, de az e dokumentumok alapján a hamarosan az Országgyűlés elé kerülő törvénymódosításban leírt rendelkezéseket köteles lesz minden szolgáltató, hirdető alkalmazni.

Dunakeszi, 2010. július 2.

Dr. Kulcsár Zoltán

Privacy Policy Online Services

2120 Dunakeszi, Szabadka u. 26.

Mobil: 06.20.444.3999

Telefon: 06.27.633.147

Honlap: <http://ppos.hu>

Blog: <http://adatvedelmiszakerto.hu>

E-mail: kulcsar.zoltan@ppos.hu